AYDEDE

Cumartesi 8 Mayıs 1948
No. 91 — 1
Fiatı 15 Kuruş

Cumartesi ve Çarşamba günleri çıkar siyasî hoşsohbet gazete
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY
İdarehane: Ankara Caddesi 98/2. TAN Basımevi

Tesis Tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon No. 25100

SUDA NAKIŞLAR

Düt! Düt! Düt!

Vaktile Ahmet Rasim'in (Şehir mektupları)nda «tonton» ve «tontonu bahri» isimlerile andığı (İdarei mahsusa) vapurlarından biri Adalardan kalkmış, yarı yolda dehşetli bir sise yakalanmış. Kaptan habire düdük çalar, düdük çala çala Köprünün yolunu ararmış.

Vapur güç belâ Sarayburnu hizasını bulmuş, makinalar durmuş. Tam o sırada geminin alt merdiveninde -göğsü açık, kolları çıplak, sıpır bir adam peyda olmuş. Bu, vapurun çarkçısı imiş. Başını kaldırıp kaptana pürhiddet çıkışmış:

— Kazanda dört libre istim kaldıydı.. sen de onu düdüğe tükettin!

Vapuru işleten idare eğer sis ihtimalini gözönüne alsa da kazanın kötü durumunu düşünse idi geminin baş tarafına elle çalınan bir kampana asar, zaten kıt olan istimi boşuna harcatmazdı.

Bu fıkra, şimdiki vaziyetimize pek uygun düşüyor. Gerek hükûmet, gerek fert olarak bizim yaptığımız başka nedir ki? Memleketi selâmet sahiline eriştirmesi için kazanda kalması lâzımgelen istimimizi, yâni paramızı lükse, lüzumsuz işlere, fuzulî inşaat ve tefrişata, kısacası fazantiye ve gösterişe sarfediyoruz; tüketiyoruz; altın stokumuzu eritiyoruz.

Meselâ daha yıllarca kâfi gelecek bir Büyük Millet Meclisi binası varken milyonlar harcayarak bir yenisini, hem de en muazzam ve muhteşemini, her koltuğu bilmem ne kadar bin liraya mal olanını yaptırmanın sırası mı idi? Değildi! Hele harb henüz bitmemiş, dünya vaziyeti düzelmemiş, hiçbir iş yoluna girmemiş iken kabına sığamamak, çıktığı kabuğu beğenmemek, başını soktuğu dam altını küçük görmek tamamile abesti.

Bunu bir misal diye aldım. Daha ona benzer nelerimiz, zemin ve zamana uymıyan işlerimiz, lükslerimiz ve gösterişlerimiz var. Gazetelerde her gün bir türlüsünü okudukça «tonton»un çarkçısı gibi makine dairesinden fırlayıp gözlerim hiddetten dönmüş halde kaptan kamarasına doğru bağıracağım geliyor:

— Kazanda dört libre istim kaldıydı.. sen de onu düdüğe tükettin!

Fert ve aile itibarile de ayni vaziyetteyiz; elimize geçeni lüks ve şatafata harcıyoruz. Yemo, giyin! uyuma, gezin!? Ömrümüz eğlence ve israf! (Kurbağa ile öküz), (Ağustos böceği ile karınca) hikâyelerini Lafontaine sanki bizler için yazmıştır.

Öküzlere bakarak çatlayan ne kadar kurbağalar ve karınca yuvasının kapısından kovulan ne çok ağustos böcekleri var! Aklıma gelen bir takım ata sözleri muhakkak her devirden ziyade bugüne uymaktadır. Faraza kel başa şimşir tarak ve başına fesleyen takmak gibi..

Bir şehirde ve bir zihniyetteyiz ki nakil vasıtalarının daha ziyade birinci mevkileri dolu; ikinciler ve üçüncülere rağbet yok. Tasarruf ve hesabını bilmek gibi meziyetleri tamamen kaybettik; fertler de hükûmetin gidişine ayak uydurdu; bir mirasyedilik tir gidiyor.

Etrafıma bakıyorum, gezip tozanları, takıp takıştıranları seyrediyorum: Kazanda istim tükenmek üzere, lâkin düdük sesleri ayyuka çıkıyor. Ben de yine «tontonu bahri» nin çarkçısı gibi makine dairesinden başımı uzatıp bu milyoner gidişli yoksullara, süslü açlara bağırmak istiyorum:

— Kazanda dört libre istimimiz bile yok, siz onu düdüğe tüketiyorsunuz!

- Düt! Düt! Düt!

Sis içinde gidiyor, boyuna ötüyor, öttürüyoruz. Haniya el ile çalınan kampana? Kampanayı almayız; lâkin kazandaki istimin dibine darı eken düdüğe durmadan asılırız. Hepimiz, fert ve hükûmet, «tontonu bahri» nin kaptanı vaziyetindeyiz. Kazanda kaç libre istim kaldığını, istimin bize ne kadar pahalıya mal olduğunu düşünen kim? Bittesiyet

— Düt! Düt!

Asıl fenası: Ortada sesini işittirecek idrakli bir çarkçı da yok ki nihayet hiddetlensin, yerinden fırlasın, kapının önüne dikilip bize hetelsin:

— Behey mirasyedi taslakları! Behey lüks ve süs düşkünleri! Behey hacre lâyık adamlar! Farkında değil misiniz? Kazanda dört libre istim kalmıştı, siz de onu düdüğe tükettiniz!

Bu gidişle halimiz düdük!

— Düt! Düt! Düt!

AYDEDE

Numaralı Partiler

Yeni Partinin bir adı da gazeteci lisanında "Üçüncü Parti..." Bu isim biraz da üçüncü sınıf, üçüncü mevki, üçüncü bölük, Amerika tarzında Üçüncü Sokak gibi sözleri hatıra getirmekle beraber çok pratik...

Partilerin çoğalması beklendiğine göre, bunları rakamla anmak, yazarken ve söylerken kolaylığı temin edecektir. Meselâ :

"İkinci Parti 10 mebusunu daha Haysiyet Divanına verdi"; "Birinci Parti, İkinci Partiye Gar Gazinosunda mükellef bir ziyafet çekti"; "Üçüncü Parti, dağılmak tehlikesi gösteriyor"; "4 ve 5 numaralı partiler, seçimlere giremiyecekler"; "Altıncı Parti İdare Heyeti dün toplanmış ve Meclisteki tek mebusun ihracını karar altına almıştır"; "Belediyenin verdiği ziyafette 1, 4, 8, 16 numaralı partiler mümessilleri hazır bulunmuş, 1, 2, 7, 13 numaralılar daveti reddetmiş 5, 6, 30 ve 31 numaralılar cevapsız bırakmıştır."

Bütün bu kısacık rakamlar yerine "Cumhuriyet Halk Partisi", "Ölçülü Hürriyet Partisi", "İleri Muhafazakâr Parti", "Paçaları Sıvama Partisi" vesaire gibi uzun isimler, yahut bir sıraya gelince mânasız bir sürü lâfızlar vücude getiren C.H.P., Ö.H.P., M.D.F., P.A.T.P.T. vesaire makulesi yüzlerden kurtulmuş oluruz.

Fakat doksan dokuzdan yukarı çıkmamak şartiyle!

Tabiidir ki partilerin hakikî numaralarını, görecekleri işler nisbetinde millet verecektir.

AYDEDE Çıkınca

Bâbıâli Caddesinde işidecekleri-miz :

Lehde— Yahu, satışı dehşetmiş!

Aleyhte — Aldırma! Saman alevi gibi söner, sonraları...

★

— Doğrusu, pek de fena bulmadım. İçinde neler yok...

— Bakma! Arkası gelmez.

★

— Dolgun bir gazete... Epey emek sarfedilmiş.

— 15 kuruşa idare etmez... Hesapsızlık derler buna!

★

— Oku, oku bitmiyor. Çok şey sığdırmışlar.

— Harfleri küçük. Yaşlılar sökemez!

— Ecnebi karikatürlerinin de iyilerini seçmiş, mehaz de gösteriyor.

— Ukalâlık!

★

— Her sınıf halkın, her yaştakinin alâkasını çekecek bir gazete.

— Çorba, desene!

★

— "Hoşsohbet" kelimesini ne güzel bulmuşlar, "mizah" tan bezmiştik...

— Lâfla peynir gemisi yürümez!

★

Aydede— Ayinesi iştir kişinin, lâfa bakılmaz.

(MİNEL BAP İLELMİHRAP) da ismi geçeceklerden :

Sağdan sola : 1 — Dâmat Ferit, 2 — Reşat Fuat Bey, 3 — Logofet Bey, 4 — Keçeci zade İzzet Fuat Paşa, 5 — Paris sefiri Münir Paşa, 6 — Necip Melhame, 7 — İzzet Holo Paşa, 8 — Sadrıâzam Arnavut Ferit Paşa, 8 — Necmettin Molla Bey. oturanlar Selim Melhame ile Turhan Paşa.

II. Abdülhamit devrinde bir Fransız Bahriye Subayı tarafından yapılmış, Başmuharririmizin kolleksiyonundan (dır).

Ankara Mektubu

POLİTİKA, POLİTİKA..

Şu demokrasi tecrübesine girişmeden önce ne iyi idi, birbirimize hikâyeler anlatırdık.. Sanattan, yabancı memleketlerden, aşktan falan bahsederdik.. Ötekinin berikinin dedikodusunu yapardık. Nükte yarışına girişirdik. Tabiî o zamanlar, yazı mevzuları da daha çeşitli idi. Şimdi nereye gitseniz, hep politika, hep politika.. Hani, insanın, keşke bu tecrübeye girmeseydik, diyeceği geliyor. Hoş demokrasinin de tecrübesi olacağını ilk biz keşfettik ya.. Düşünün bir defa; önce tecrübe edip sonra kabul eden başka millet var mı? Maamafih bizim de, sonunda kabul edeceğimiz henüz belli değil. Öyleya.. Tecrübe bu; bakarsınız uygun gelmez, bırakıveririz.

Politikadan illâllah'la söze başladım ama dönüp dolaşıp kendim de oraya geldim. "Fena mı? diyeceksiniz, bundan âlâ yazı mevzuu mu olur? Daha ne istersin?„

DAHA NE İSTER?

Tabiî, duymıyan kalmadı ya, bir de ben söyliyeyim: Buğday meselesi, arpalı, mısırlı ekmek meselesi, kuşüzü meselesi konuşulurken Halk partili bir milletvekili kızmış: "Bu millet daha ne ister? Bin defa şükretsin„ demiş. Gören içerliyor, gazeteler ateş püskürüyor. Bana kalırsa, günah vallahi. Adamcağızın hakkını yiyorlar, O sözlerin mânası bambaşka. Sayın milletvekili, sence şunu söylemek istiyor: "Artık mevsim geçti, taşacak nehir kalmadı.. Satacak, çürüyecek buğday kalmadı.. Verem, frengi, sıtma salgınlarından sonra tutulacak başka hastalık kalmadı. Bütün belâları savdık. Bu millet daha ne ister? Bin defa şükretsin„

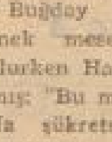

ONA İNAN, BUNA İNAN..

Ekmek deyince, tabiî Atıf İnan hatıra geliyor. Geçen gün Ankara palasa gitmiştim. Meşhur Bay A... bir masaya oturmuş, arkadaşlarile briç oynuyordu. Ben de arkasında durup, biraz oyunu seyredeyim, dedim, ama kâğıtlarına bakarken aklıma geldi:

— Sinirlenirseniz bakmıyayım.. Böyle şeylere inanır mısınız? diye sordum. Bay A. :

— Yok canım dedi, biktim inanmaktan. Ona inan, buna inan..

Biraz durdu. Sonra:

— Atıf İnan.. diye ilâve etti.

KİM SATTI?

Tanıdıklardan biri Atıf İnana acımış:

— Ben, diyor, Atıf İnanı kurtaracak çareyi buldum.

— Nedir? dedik.

— "Buğdayları ben satmadım, komünistler sattı„ desin, olur, biter.

— Nasıl olur yahu?

— Basbayağı olur. İstanbulda Akademi yandı. Akademi müdürünün o günkü gazetelerde çıkan beyanatını hatırlıyor musunuz? "Bu işte akıl ermiyecek bir taraf var.. Mutlaka sabotajdır„ diyordu. Meğer yangının sebebi dos doğru ihmalmiş. Bir Akademi müdürü bu çareyi kullanır da koca bir Bakan kullanmaz olur mu?

BAŞKA BİR DİL

Nurullah Atacın yazılarına kızanlar, onun özel söyleşlerinde kullandığı başka bir bulgusunu duysalar kimbilir ne derler? Eleştirmecimiz, yalnız ortaya yeni kelimeler atmakla yetinmiyor, bir de eski kelimeleri yeni anlamlarla kullanmak yolunu deniyor. Size bunlardan birkaç örnek vereyim: Müezzin = Yenişehirdeki Özen Pastahanesinde oturan. Terakki = Rakı içmek. Muhayyer terakki = Hıyar turşusu ile rakı içmek. Tereddüt = Şevket Radonun yazılarını okumak. İstibra = Bira içmek. (Bu son kelimenin Nurullah Ataç tarafından mı, yoksa Ahmet Hamdi Tanpınar tarafından mı bulunduğu henüz münakaşalı bir meseledir). Yeni şairlerden biri de bunlara benzer başka bir kelime çıkarmış: Tekzip.. Bunun neresi yeni, bildiğimiz bir kelime demeyin. Tekzip, Nurullah Atacın (Kezban)a mektup yazması demekmiş!

M. C. A.

AYDEDE

Günlük gazeteler gibi günü gününe bağlı olduğu için taze haberleri takib eder.

Bir Hil'at da Lâzımdı

Türkiye müzelerinin kuruluşunun yüzüncü yıl dönümü günü, Topkapı sarayı müzesi açıldı.

23 Nisan Millî Hâkimiyet Bayramına tesadüf eden o gün, İstanbulun san'at, matbuat ve resmî mehafiline mensup bir çok dâvetli, Topkapı Sarayının iç kapısında hazırlanan koltuklarda, rüzgâr altında bir hayli bekledikten sonra müzelerin kıymetli müdürü Tahsin Öz'ün açılış nutkunu, sonra Valinin mukabelesini dinlediler ve... aksırmağa başladılar.

Ertesi gün, merasimde hazır bulunamıyanlardan bir çoğunun teessürlerine şahit oldum. Fakat bulunanlardan yüzde sekseni de gripe yakalanmışlardı. Bu itibarla, merasim için pek te «hararetli» olduğu söylenemez, yüz senelik mazinin soğuk nefesi, hepimizin ensesine üflenmiş oldu. Kubbe altı vezirlerine neden samur kürkler verildiği şimdi anlaşılıyor!

MÂNİ OLUYORLAR..

Çallı geçenlerde ressam Edip Hakkı ile karşılaştı. Evvelce gölgesi gibi yanından ayrılmıyan eski talebesi, son zamanlarda evlenmiş, görünmez olmuştu. Hemen Çallı'ya sokuldu:

— Hocam nasılsın?

— İyiyim.. Ne var, ne yok?

— Bir kaç kadeh içmek için bir arkadaş arıyorum.

Çallı, müstehzi bir bakışla Edip Hakkıyı süzdü:

— O halde mâni olmıyayım,

Diyerek yoluna devam etti

OPERANIN EŞEĞİ

Fransızlarda bir «Operanın hayaleti» vardır.

Bizim operamızda bir eşek türedi.

«Carmen» de rol yapan bu eşeğe günde on lira veriliyormuş, halbuki kemancılar beş lira alıyorlarmış, bütün gazeteler hâdiseyi dillerine doladılar, fıkralar, makaleler yazıldı, espriler yapıldı ve bu eşeğin sırtından bir çok kimseler geçindi.

Şu eşek olmasaydı, icat etmek lâzımdı.

Şimdi artık, Devlet Tiyatrosunun idarecilerinde bir korkudur gidiyor. Bir daha eşekli piyes veya opera temsil edilmiyeceğine eminiz. Ne olur, ne olmaz, memuriyetinden azil veya istifaya sevkederler.

SAHNEDE HAYVANLAR

Sahneye çıkanlar arasında başka mahlûklar da vardır.

Oraya hem sık sık kediler de çıkar. Şu farkla ki, kediler eşekler gibi gündelik almazlar. Geliniz, bundan sonra eşeğe, eşek deyiniz.

Kediler sanat âşıkıdırlar. Geçenlerde Ankarada Amerikalı piyanist Julius Katchen konserlerini verirken, sahnede bir Ankara kedisile karşı karşıya gelince şaşırmıştı.

Muammer Karaca da, el ilânlarının arkasına şöyle bir not yazmış:

«Temsillerimiz esnasında resmen kadromuza dahil bir ana kedi ile dört yavrusunun vakitli vakitsiz sahneye çıkmalarının bir sürpriz şeklinde karşılanmaması lâzımdır. Rol tevziatı listesinde kendileri unutulmuştur; görülen lüzum üzerine bildiririz.»

Acaba Muammer Karaca, bu kadroya dahil kedilere ne ücret veriyor ve içlerinde bir «Zerrişte» var mı?

ASIL KURBAN

Bir de sahneye çıkamıyan, tiyatro kapısında can veren hayvan varmış. Bunu yeni öğrendik.

Ankarada, opera binasına ilk adımını atmadan evvel, Muhsin Ertuğrul bir koyun kurban etmiş.

Ben ötedenberi bu mübarek hayvana var ki, belâdan kurtulmak için olsun, var ki, belâdan kurtulmak için olsun, sevinç vesilesile olsun, kesilip durur

Maamafih, koyunun tiyatro ile bir alâkası var. Ne temsil edilirse edilsin, halk, tiyatrodan içeri koyun sürüsü gibi girip kuzu gibi oturmuyor mu?

ZA'FI TELİF

Beyoğlunda kumaş satan bir mağazanın önünde bir kalabalık toplanmıştı, sokuldum. Hacı ağa kıyafetli biri:

— Parasile değil mi, diye ayak diriyordu, ben de metresi alacağım.

Bir hayli münakaşadan sonra mesele anlaşıldı. Hacı ağa, camekânda kumaşların üstüne konulmuş «(İngiliz metresi 68 lira) levhasını görmüş (Barlardan daha ucuz) diye düşünerek bir İngiliz metresi tutmak üzere içeri girmişti.

Türkçe bakımından Hacı ağaya hak vermemek kabil mi?

KİRACILAR VE MAL SAHİPLERİ

Bilmem gördünüz mü, bir «Kiracılar gazetesi» çıktı. Duvar ilânlarında, müsabaka tertip ettiğini, okuyucularına bir de arsa vereceğini bildiriyor

Yâni, şimdiden, okuyucularını kaybetmek tasavvurundadır. Öyle ya, mal sahibi olunca, kiracı hemen öteki cepheye geçer.

Öteki cephe dedim de aklıma geldi, onun da bir «Mülkiyet mecmuası» var. Haydi diyelim, kiracılar, mal sahiplerine karşı menfaatlerini koruyacaklar, ya mal sahipleri?

Onlar da her halde hava parasını müdafaa etmiyeceklerdir, sanırız.

Fikret Âdil

ŞİİR:

ZALİM

Yıldız uçmuş gözlerinin içine
Şavkın vurmuş elâlemin yüzüne
Gelen geçen durmuş yolun düzüne
Zalım!
Nedir bu halin.

Ben isterdim yazmana pul dizmeyi
Destin olup pınar boyu kollarında gezmeyi
Âşık Orhon diyenlere aşktan sival etmeyi
Zalım!
Nedir bu halin.

ORHON M. ARIBURNU

KADIN — Yükselmek, birer yıldız olmak istiyoruz.
ERKEK — Ben de «AYDEDE» olup aranızda dolaşırım

Univ.-Bibl. Bamberg

Minelbab İlelmihrab

— Tefrika No. 1 —

Yazan: Refik Halid KARAY

Memleketimizde hiçbir (hâtırat), hattâ hiçbir eser tefrikasına başlandığı zaman (Minelbâb İlelmihrab) kadar rağbet görmemiş, gürültü koparmamış ve iki defa neşri menedilmek gibi bir âkıbete uğramamıştır. (Akşam), bu tefrikayı derce başlayınca o zamanki Babıâli caddesi, gazeteyi bekliyen veya aldıktan sonra koşuşup giden müvezzilerin kalabalığını ve şamatasını henüz tamamiyle unutmamıştır. (Minelbâb İlelmihrab) günün en mühim hâdisesi olmuş, gazeteler hâdiseyi muhtelif şekilde tefsir eden sütun sütun yazılarla dolmuştu.

Şimdi AYDEDE'nin her nüshasında bütün bir sayfa ayırarak neşrini kararlaştırdığı (Minelbâb İlelmihrab), önce bu garip maceranın hikâyesini nakledecektir. Tefrikanın esas metni üzerinde değişiklik yapmıyacağız. Sadece — lüzum görüldüğü takdirde — kalın harflerle bâzı yeni mütalâalar ekliyeceğiz.

Şu ciheti de belirtelim ki, (Minelbâb İlelmihrab), siyasi olduğu kadar mizahi ve edebi bir eserdir. İçinde birçok politikacı ve gazeteci tiplerin canlı portrelerini bulacak, onu edebî kıymeti haiz realist bir roman imişcesine de zevkle, merakla okuyabileceksiniz.

Minelbâb İlelmihrab 4 kısımdan mürekkeptir:

1 — Yeni başlangıç; 2 — Mütarekeden Damad Feridin ilk sadaretine kadar; 3 — Damad Ferid kabinesinin sukutundan Ali Rıza Paşa kabinesinin teşekkülüne kadar; 4 — İstanbulun işgalinden tahliyesine kadar.

Fakat hâtırat denilince onu — emsali gibi — bir müdafaaname yahut eski arkadaşlara hücum, yeni politika adamlarına hulûs gibi düşüncelerle yazılmış bir ithamname sanmayınız. Bu, Mütareke devrinin hususi bir tarihçesidir. Günü gününe duyulmuş hislerin nakşından başka bir maksat takip etmiyor.

YENİ BAŞLANGIÇ

Bu hâtırata hangi tarihte, nerede başlamıştım?

Yıllardan 1923 ve aylardan galiba Nisan... 34 yaşındayım: Lübnanda Beyrut'a yakın Cuniye kasabasında denize nâzır bir kır evindeyim. Oranın kır evleri de şehirdekiler gibi taştan yapılmış, yerleri mozayik döşeli, kendilerine mahsus üslûpta çok sağlam, kunt, muhafazalı binalardır; pencereler yağmura, güneşe ve "sulûk" denilen sıcak rüzgâra karşı muhakkak tahta kepenklidir.

Lübnan kıyılarında Nisan, İstanbulun Temmuzu.. Çocukluğumdan beri âdet edindiğim gibi bir sabah yine erkenden uyandım; yine âdetim üzere kahvemi elimle pişirip içtim; memleket âdetine uyarak da kekik ekilmiş zeytinyağına ekmeğimi banarak kahvaltı ettim; bahçeye çıktım.

Gül, yasemin, ful – hiç bakılmadıkları, su yüzü görmedikleri halde, denizin, kırağının, iklimin tesiriyle durup dinlenmeden katmer katmer açtıkları için etraf renk ve rayiha içinde... Peki amma vakit nasıl geçer?.

Birlikte oturduğum arkadaşım Sabih Şevket henüz kalkmamış. Kalkmış olsa da tiryakinin biridir. Konuşmağa başlaması için enfiyesini çekecek, köşesinde uzun uzun oturup güçlükle mahmurluk çözecek, neden sonra söyleneni anlayacak ve kır gezintisine çıkacak vaziyeti bulacak!

Ne maksatla yazmak istemiştim?

Kendi kendime dedim ki: —Hâtıratımı yazsam; sabahları oyalanır, eğlenirim.

Benim hâtıratım nedir ki? Ne olabilir? Eski Başvekil miyim? Hepsini bir araya getirsem, bir incir çekirdeği doldurmaz. Hayır, öyle değil. Bu hâtırat ne tarihi aydınlatmak, ne bir fikri müdafaa etmek, ne de ortaya bir iddia atmak için şiddetle ciddi şekilde ve tamamiyle siyasi mahiyette yazılmaz da musahabeyi andırırsa, hafif tutulursa nev'i şahsına münhasır bir şey olur. Öyle olunca da her zaman okunur, azıcık da geçmişi canlandırmağa ve zamanla unutacaklarımı tesbite yarar.

— Hele bir deneyeyim!

Bahçeden içeriye girdim. Geniş sofadaki köşebaşı marangozuna yaptırdığım yemek masasına bir deste kâğıt, hokkamı, kalemimi koydum. (Daha o zamanlar yazı için hokka kalem kullanılırdı, stilo, süs gibi cepte bulundurulurdu) Nasıl başlasam acaba?.

Açık pencerelerden engin denize, yalçın dağlara, yer yer fıstık çamı korularına, omuzlarında toprak testiler, pınar başına giden köylü kızlarına yarı görerek baktım, baktım. Nihayet şöyle başladım:

"Günlerden ne günüydü, şimdi bilemiyorum; fakat iyi hatırlıyorum, çok aydınlık, âdeta şâşaalı bir sonbahar ikindisiydi, ilâh..."

Bir çırpıda beş altı sahifeyi dolduruvermişim. Arkadaşım uyandığı zaman beni çala kalem işler halde buldu. Ne yazdığımı nasılsa sordu.

Neşrini ümit ediyor muydum?

Bedbin ruhlu, görünmeği seven, gerçekte ise epikürist, zevk düşkünü bir adam olduğundan "Allah akıl versin! Artık memlekete dönemezsin, orada neşrettiremezsin, burada ise kim okur, kim dinler?" der gibi baktı, bir şey söylemeğe lüzum bile görmedi. Hattâ sayfalar yığıldığı vakit de aldırmadı, bir satırına göz atmadı.

Ben devam ettim; zira herşeyden önce beni eğlendiriyordu. Neşri cihetini düşünmüyordum ki... "belki, bir gün, yıllarca sonra o da olur" diyordum; yakın ümide bel bağlamıyordum.

Meğerse öyle olmıyacakmış..

İşte, evrakımın arasında fransızca bir telgraf duruyor. İstanbuldan çekilmiş:

28.11.1923

Halid Bey

Djounie – Beyrouth

Expédiez feuilleton publierons

Nedimi

bütün mevcudum 100, bilemedin 200 Türk lirasından ibaretti. (Görülüyor ki memleketi pek ucuza satmışlardanmışım. Bahsi geçen iki yüz lirayı Aydede abonesi olarak VI. Mehmet Vahdettin, Başkâtibi vasıtasiyle ihsan buyurmuştu! Başıma geleceği bildiğimden sıkı sıkı saklamıştım.) Türk parasının düşük ve bu ülkede o espada geçen İngiliz lirasının yüksek bulunmasını hesaba katınca – daha

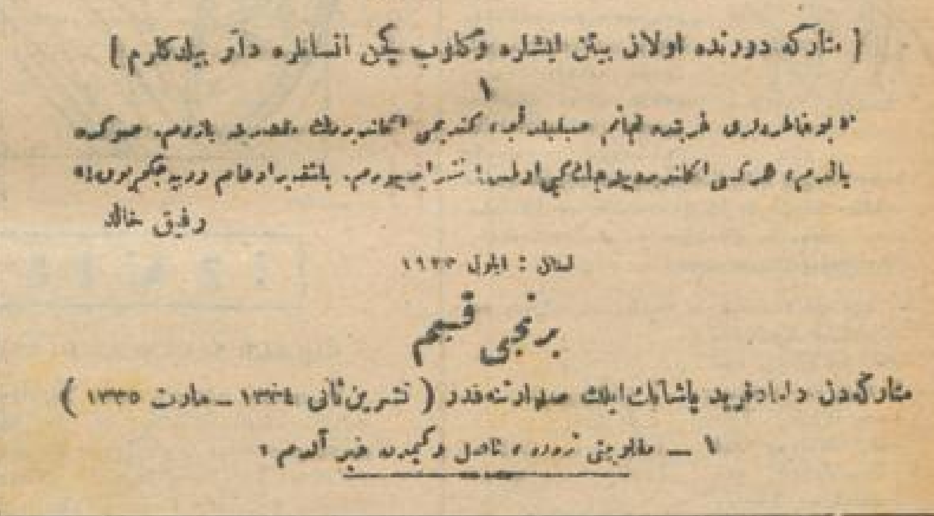
(متارکه دورنده اولان بیتن ایشلره وکلوب کچن انسانلره دائر بیلدکلرم)
رفیق خالد
برنجی قسم
متارکه دن داماد فرید پاشانک ایلک صدارتنه قدر (تشرین ثانی ۱۳۳۴ – مارت ۱۳۳۵)

Hâtıratın ilk neşri sırasında (Akşam) gazetesindeki başlık

Neşri ihtimali karşısında niçin sevindim?

Demek ki hâtırat yazmakla meşgul bulunduğumu haber vererek bunların (Akşam) da tefrikasının mümkün olup olmadığını mektupla sormuştum. "Tefrikayı gönderiniz, neşredeceğiz" cevabını alıyorum.

Aradan zaman geçince insan eski kederlerinden daha çabuk sevinçlerini unutuyor ki o telgrafın üzerimdeki neşe verici olması lâzım gelen tesirini şimdi hatırlamıyorum. Halbuki muhakkak sevinmişimdir. "Yazılarım çıkacak" diye mi? Hayır; elime biraz para geçeceğinden dolayı! Zira Beyruta vardığım gün, cüzdanımdaki doğrusu hesaptan çıkarınca! – şimdiki tâbirle kötü durumda kaldığımı anlarsınız.

Tabiîdir ki aile arkadan bir miktar akçe yollamıştı, bu da tükenmişti. Hâtıratı yazdığım sırada İstanbuldan her ay ancak 15 Türk lirası gönderebiliyorlardı. O vaziyete düşmüş bir adam yazılarının neşrine mi sevinir, gurbet illerinde eline para geçeceğine mi?

Şu noktaya da işaret lâzım: Sermayesizliğimi belli etmemeğe çalışmakta idim. Beyrutta en yüksek otellere inmiş, yüksek bir pansiyonda oturmuştuk.

(Arkası Var)

SİYASET SAHASINDA (ÇAYLAK YAVRUM KAPAMAZSIN) OYUNU.

Gazetemiz niçin 15 kuruş ?

İdare etmez amma rağbete güveniyoruz!

Yaptığımız hesaplar neticesinde şu elimizdeki Aydedenin 15 kuruştan fazla bir fiatla satılması icap ettiğini anlamıştık. Fakat düşündük ki 15 kuruş bu zamanda sarfına alıştığımız harcıâlem bir paradır. Piyasada 15 kuruş diye bir para ölçüsü hâsıl olmuştur. Zira:

Gazoz içer 15 kuruş veririz.

Ayakkabılarımızı boyatırken verdiğimiz para yine 15 kuruştur.

Tramvayda da ekseriya 15 kuruşluk bilet alırız.

Kâğıt helvası, sandviç, kahve ve çay gibi yiyecekler ve içecekler de çok defa aynı fiata değil midir?

Hulâsa 15 kuruş —yine zamane ölçüsüne göre— kolay verilebilen ve mukabilinde çok bir şey beklenmiyen bir paradır. Aydede bir gazoz içme ve ayakkabı boyatma kadar keyif, fayda elbette verecektir. Hiç değilse, gazoz gibi içinizi ferahlatacak ve ayakkabı boyası gibi baktıkça hoşunuza gidecektir. Şüphesiz ki Aydedenin zevki daha uzun sürecek, dimağınızı dinlendirecek, fikrinizi cilâlıyacaktır.

Bir de tramvayın darlığını, sıkıntı ve eziyetini Aydedenin genişliği, rahatlığı ile mukayese lâzım! Filvaki tramvay bizi yürümekten, yorulmaktan kurtarır. Aydede de yorulmuş kafaları avutur, dinlendirir. Ayrıca tramvay gibi müşterilerini nihayet Fatihe, Edirnekapısına, Taksime değil 15 kuruşla bambaşka bir âleme götürür, iç ve dış memleketlerde gezdirir, kâinatı dolaştırır.

★

Fiyatı 25 yapmamız lâzımdı. Bilhassa mecmua alırken 25 kuruş sarfına alışılmış bir para ise de okuyucularımız lehine şöyle bir hesap yaptık:

O 25 kuruşun üstüne bir çeyrek daha ilâve eden okuyucumuz bizim iki nüshamızı, yani 25 kuruşa satılan mecmualardan bir çoğunun iki mislini, 30 kuruşa 50 kuruşluğunu almış olacaklardır.

Bu, % 40 tenzilât demektir.

Kalite cihetini bahis mevzuu edemeyiz. Diğer rüfekamız da muhakkak kıymetlidirler; hepimize, cümlemiz için yer, daha doğrusu her birimizin bir yeri vardır. Gazetemiz okuyucularla hasbihal etmeyi sevdiği ve ondan bir şey saklamak istemediği için işte bu cihetleri açıklamakta mahzur görmüyor. Birbirimizin halinden anlıyalım.

Dükkâncı lisanı ile (idare etmez) dediğimize de pek bakmayınız; eder; hem helâlinden kazandırarak idare eder. Ama müşterimizin çok olması, rağbet görmemiz şartile..

O rağbete güvenerek bu fiyatı koyduk. Hem kendimizin, hem okuyucumuzun lehine cümlemiz için hayırlı olur, İnşallah!

BİZİM YOKUŞTAN AŞAĞI YUVARLANAN

(10) Kuruşa Hücum

İZMİR MEKTUBU

KÜLTÜR SEVENLER DERNEĞİ

Perşembe günleri, Şehir Tiyatrosunun holünde İzmirin sanat ve fikir hayatına mensup olanlar toplanırlar. Bundan yedi ay evvel kurulmuş bulunan «Tiyatro ve Kültür Sevenler Derneği» haftalık içtimalarını burada yapmaktadır.

Ankaradan şehrimize gelmiş olan Nurullah Ataç da, burada kaldığı müddet toplantıları kaçırmadı. Kaçırmak şöyle dursun, toplantılara ayrı bir canlılık verdi. Meselâ «Bir Türk Tiyatrosu var mı, yok mu?» mevzuu ele alınıp münakaşa edilirken, Nurullah Ataç, yoktur, diye iddia etti ve İstanbulda bir «Telif Haklarını Koruma Cemiyeti» kurulduğunu bildiği halde, yabancı piyeslerin -Fransızlar nasıl vaktile Yunanlıları ve Lâtinleri yağma ettilerse- bizde de intihal edilmesini tavsiye etti. Fakat, bu intihalin, Abdülhak Hâmidin eserlerinde olduğu gibi berbat bir şekilde yapılmamasını da ilâve etti!

«Tiyatro ve Kültür Sevenler Derneği» toplantılarına yabancı fikir adamları da memnuniyetle gelmektedirler. Bunlardan Türkçeyi yeni öğrenmiş bir İngiliz, her toplantıda her mevzu üzerine söz alan Felsefeci Ziya Somar'ı uzun uzun dinledikten sonra, kendine mahsus şive ile:

— Bu adam, dedi, güzel ve çok konuşuyor, amma az söylüyor!

BİR TİYATRO ŞİRKETİ KURULDU

İstanbulda, Belediye, şehre tiyatro yaptı ve yapıyor. Ankarada devlet opera ve tiyatro yaptı. Biz İzmirliler, ne belediyeden, ne devletten böyle bir şey istiyoruz. Tiyatroları kendimiz yapacağız. Şimdi, bir tiyatro şirketi kurduk. Şehrin tanınmış şahsiyetleri, zenginleri, orta hallileri şirkete, kendi arzu, ve imkânları nisbetinde iştirak ediyorlar. Yirmi kişilik bir icra heyeti seçildi. Heyet pek yakında faaliyete geçecek.

FAKAT TELİF HAKKI?

İzmirde san'at ve tiyatro hayatı böylece inkişaf ederken, anlaşılmaz bir eksiklik sizi hayretlere düşürür. Tiyatroda temsil edilen eserlere, telif veya tercüme hakkı ödenemiyor. Bunun sebebi nedir? Kırtasiyecilik.

Şehir Tiyatrosu, bugüne gelene kadar bir hayli piyes oynadı. Lâkin hiç birisinin müellifine veya mütercimine bir türlü telif veya tercüme hakkını veremiyor. Zira, böyle bir karar alınmamış, binaenaleyh muhasebe tediye yapamıyor.

Haber aldığımıza göre, tiyatroda eserleri temsil edilen bazı muharrirler, belediyeye resmen müracaat etmişler ve telif haklarını istemişlerdir. Bu meselenin de yakında halledileceğini ümit ediyoruz.

CEMİYETLER VE BALOLAR

İzmirde balo mevsimi devam ediyor. Her hafta bir cemiyetin balosu var. Belki de balo vermek hevesi ile olacak, şimdiye kadar cemiyetleri bulunmayan muhtelif meslek mensupları toplanarak yeni cemiyetler kuruyorlar. En son olarak muallimler ve avukatlar böyle bir teşebbüse geçmişlerdir, ve şüphesiz, cemiyetleri kurulunca hemen birer balo verecekler.

Bütün bu cemiyetler bir araya gelse de bir «Balo vermek için kurulmuş cemiyetler cemiyeti» kursalar, iş daha kolaylaşacak.

EFE

AKLIMDA KALANLAR

TELÂŞLI KAZASKER

İkinci Sultan Hamid'in ikinci kilercisi Hüseyin Efendi sarayda en namuslulardan biriydi, belki birincisiydi. Hayırhahdı. Jurnalcılara yüz vermezdi, hattâ herifler uğrarlarsa, istiskal ederdi. Hünkâr da kendisini çok severdi. Maruzatta ve tasdiatta bulunmaz, arsızlık etmez bir adamdı. Bunlarla beraber gayet zekidi. Bilmediği de yok gibi idi. Vazifesi icabı Sultan Hamidin ne yiyeceğini, ne içeceğini koca sarayda yalnız o bilirdi. Yemek listesini o tanzim ederdi. Mutbaklarda o dolaşırdı. Kilerden alınan erzakı o kontrol ederdi. Şurupları kendisi hazırlar sürahilere boşaltır ve ağızlarını mühürlerdi. Tatlıcılar, börekçiler, muhallebiciler, ayrı ayrı çalıştıkları için bunların arkasından koşmak da Hüseyin Efendinin işi idi.

Biçare adam sabah namazından Hünkârın sofrayı terk edeceği dakikaya kadar hemen hemen ayakta ve tetikte kalırdı. Biz onu işini bitirip odasına geldikten sonra arar bulurduk ve yemekte kalarak Hünkârın ne yediğini bir de biz bilirdik. Çünkü Padişah tabaklardan biraz bir şeyler alır, üst tarafını Hüseyin Efendiye bırakırdı. Yemeklerin envai tablasında bulundurulduğu için bir çoklarını da haremde veya selâmlıkta akıma gelenlere yollardı.

Hüseyin Efendinin sofrası kalabalık olmazdı; sebebi başarat yüz bulmazdı. Fakat neş'eli olurdu. Hele operatör Hü-

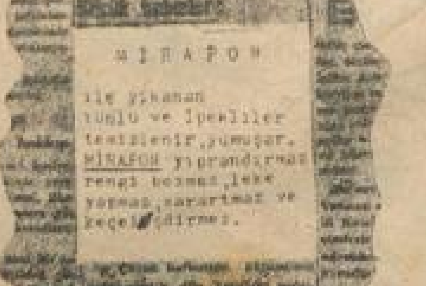

KIRPININ dedikleri

Gidelim Göksuya...

Meşrutiyetin ilk günlerindenberi, yani 40 yıldır politikacılar tekrarlayıp dururlar:

— Köylü ile şehirli arasında fark yoktur. Köye de, şehre de, kasabaya da gideceğiz!

Demokrat Parti Lideri de geçende o teraneye şunu ilâve etti:

— ... Hattâ kulübeye de gideceğiz!

Fakat kırk yıldır köy denilen yere bir türlü gidemedik gitti! Nerelere gitmedik? Daha doğrusu, biz köye gidemedik amma köylüyü nerelere götürmedik ki! Yemen'e götürdük. Karpatlara götürdük. İrana götürdük. Süveyş Kanalına götürdük. Köylü de koşa koşa, azimle ve imanla gönderdiğimiz yerlere gitti, yüzümüzü ağarttı.

Amma biz köye gidemedik; köylünün yüzünü güldüremedik.

— Köye gideceğiz!

İttihad ve Terakki böyle söylemişti; Halk Partisi de öyle söyledi; Demokrat Parti de aynı şeyi söylüyor. Lâkin giden yok; ortada sade gitmenin sözü ediliyor.

Köylü işite işite gına getirdiği bu nutuklara karşı ne yapıyor? Heybesini sırtlıyor:

— Onlar köye gelemiyorlar. Bari ben şehre gideyim!

Diyor ve ayağımıza geliyor. Bağırıyor:

— Muz var, Muz!

— Koyun südüyle yoğurt!

— Halis Yafalar!

Bazısı da — «Köye gideceğiz!» diyenlerin kafalarına târiz edercesine haykırıyor:

26 yıl önceki (Aydede) den:
Zamane kıyafetleri

...ya...

...erindenberi, yani
...ekrarlayıp dururlar
...arasında fark yok-
... kasabaya da gi-
...ri de geçende o
...:
...e de gideceğiz!
... denilen yere bir
... Nerelere gitme-
... köye gidemedik
... götürmedik ki!
...patlara götürdük.
... Kanalına götür-
...sa, azimle ve i-
...rlere gitti, yürü-
...medik; köylünün
...böyle söylemişti;
...yledi; Demokrat
...yor. Lâkin giden
...nin sözü ediliyor.
... getirdiği bu nu-
...? Heybesini sırt-
...iyorlar. Bari ben
... geliyor. Bağırı-
...ğurt!
...ideceğiz!» diyen-
...ercesine haykırı-

KİRPİNİN dedikleri

— Ne âlâ karpuzlarım var! Kes de al! Kes de al! Kabak çıkarsa parasını verme!

Şu var ki politikada kabak çıkanların parası da verilir. Hattâ bunlar en pahalıya mal olanlardır.

★

— Köye gideceğiz! Köye gücüm!

«Üsküdara gidelim! Lokum şerbet içelim!» yahut «püsküller dokuyalım!» dediğini farzettiğimiz kumrular gibi şehir saçakları üstünde tuth tuth ötüşen bu politika kumruları bir yere gitmezler. Sadece:

— Gugu gu! Gugu gu!

Terenelerile dem çeker dururlar. Bu sabah yine bahardan keyiflenmiş bir çift kumru penceremin önüne konup:

— Üsküdara gidelim! Lokum şerbet içelim!

Diye ötüştüğü sırada ben de ancak politika kumrularının gazetelere akseden nutuklarını okuyordum:

«— Kasabalara gidelim! Köylere gidelim! Kulübelere gidelim!»

İçimden devam ediyordum:

— Oralara gidelim! Kurbanlar keselim! Ayranlar içelim! Davullar çalalım! Bol keseden atalım! Alkışlar toplıyalım! Lâkin vaktimiz dar, hemencecik şehrin yolunu tutalım! Gugu gu! Gugu gu!

★

Eskiler ancak gidebilecekleri ve yapabilecekleri yerden ve işlerden bahsederlermiş

Gidelim Gökseya bir âlemi ah eyliyelim
Ol hodehkâr güzeli yâr olarak paylaşalım

Derler, dediklerini de yaparlarmış!

KİRPİ

Genç kitapçı — Romanınızda olgunluk yok. Pek çocukça!

...). den:
...tleri

...sıalık etmez bir
...ir gayet zekidi.
... Vazifesi icabı
...ğini, ne içeceği-
... bilirdi. Yemek
... Mutbaklarda o
...a erzakı o kon-
...endisi hazırlar
...ızlarını mühür-
...er, muhallebi-
...rı için bunların
...Hüseyin Efendi-
...mazından Hün-
...ği dakikaya ka-
...r ve tetikte ka-
...p odasına gel-
...luk ve yemekte
...iğini bir de biz
...tabaklardan bi-
...arafını Hüseyin
...neklerin envai
...u için bir çokla-
...elâmlıkta akına
...frası kalabalık
...yüz bulmazdı;
...e operatör Nu-

reddin paşanın bulunduğu zamanların tadına doyulmazdı. Neler söylemezdi yarabbim neler?? Neler söylemezdi Paşa'yı bikeder?? Bikeder dedim, çünkü Nureddin Paşa gamdan kasavetten kaçar ve hikâyelerinde nükteler saçar, taşardı. Bunu zatı şahane de bildiği için sık sık Hüseyin Efendiye «Sofrada kim vardı Nureddin Paşa yine neler anlattı?» diye sorardı. Belki cümlece malûm olmasına rağmen şu hikâyeyi Nureddin Paşadan ben ilk defa olarak duyduğum ve paşayı çok severlerden olduğum için burada da tekrar edeceğim. Hak rahmet eylesin Nureddin Paşaya! Bunu ne güzel anlatır:

— Fetih hap edilmiş; ayvaz koşa koşa iskeleye koşmuş, bir sandal almış gelmiş. Beş dakika sürmemiş; Kazasker efendi hazretleri yalısından çıkmış, sandala binmiş; elile göstererek: «karşıya!» demiş. Boğaziçinin bir kıyısından karşı kıyısına geçiyorlarmış. Açılmışlar; sandal sallanmağa başlamış. Lodos rüzgârı esmekte imiş. Efendi hazretleri «ben bu işe karışmayım.!» diye dümeni bırakmış; iki elile sandalın iki tarafına yapışmış; sımsıkı ... ... üflemiş; telâş etmeğe telâş göstermeğe başlamış. Bunu gören sandalcı demiş ki: «Yaklaştık, merak etmeyin. Yalnız kımıldamayın muvazene bozulmasın. Allahın inayetile birşey olmaz; güzel güzel vâsıl oluruz. Hem hiç bir Kazasker Efendi hazretlerinin denizde boğulduğu işidilmiş şey midir?» Kazasker Efendi şöyle bir bakmış, şu cevabı vermiş:

«— İşidilir diye telâş ediyorum ya, oğlum!»

Semih Mümtaz S.

(İktibas hakkı mahfuzdur)

DÜNYACA KABUL EDİLMİŞ PARTİ PROGRAMLARINI BIRAKIP

Her sınıf halkı temsil iddiasında bulunan iki partinin hali

DÜNYA BUYA...

★ Yeni Zelanda adasında depoları ve dükkânları bekliyen kedilere et vesikası verilir. Et miktarı çocuklarınkine yakındır. Lüks veya işsiz kediler vesikadan istifade edemezler.

★ Brooklyn kolejinde yeni bir kürsü açılmıştır: Briç kürsüsü.

★ Birleşik Amerikada nakil vasıtaları harpten öncekinden 5 milyon fazlalaşmıştır. Avrupada ise 2 milyon kadar eksilmiştir.

★ Amerikanın bir şehrinde berberler tarifelerini yükseltince halk hemen bir (Hür perükârlık klübü) kurmuştur. Klüp âzası birbirlerinin saçını bedava keser.

★ Şikagoda yeni bir kanun yürürlüğe girmiştir: 18 yaşından aşağı olanlar geceleri saat 11den sabahın altısına kadar sokağa çıkamıyacaklardır.

★ Dünyadaki 1 milyar 800 milyon 500 bin nüfustan senede 57 milyonu ölür. Yâni saniyede 2 kişi.

★ İngilterenin 32 büyük muharrir ve şairinden 10 tanesi 70 yaşını geçtikten sonra, 9 tanesi altmışı aşarak ölmüşlerdir. Yalnız 3 tanesi genç yaşta vefat etmiştir: Keats, bir hastalığa tutularak, Selly boğularak, Marlov bir kavgada yaralanarak.

Seçimlerde ölen Eski Hariciye Nazırı Halil Menteş «Cem»den

Bir Tuhaf Zaman

Aman da aman
Bir tuhaf zama.
Bendenizde bir zama..
Han hamam apartıman
Vesaire vesaire vardı vesselâm
F a k a t:
Sağ olsunlar dostlar bir yandan
Seni seviyorum diyenler bir yandan
Derken selâm falan feşmekân
Ne han kaldı ne hamam
Aman da aman
Bir tuhaf zaman

★

Polis düdük öttürüyor
Tramvay geçmiyor
Şoför durmuyor
Ne o l u y o r?
Tepebaşı al kanlara boyandı
Sabah oldu bütün şehir uyandı
Gazeteler hapıl hapıl satıldı
Gazeteler ne y a z d ı?
— M ü e s s i f K A Z A -
Merhum şöyleydi
Merhum böyleydi
Hastalara bakmasında
Reçete yazmasında
Tekrar gel demesinde
Bir hususiyeti vardı merhumun
Aman da aman
Bir tuhaf zaman

★

Eh yapıyorlar tercüme
İngilizce
Fransızca
Almanca
Çince
Japonca
Y O K O H A M A
Ciğerde yama
Akmazlar Sanatoryoma
Daya başını cama
Bir iyice ağla
NE YAPABİLİRSİN?
Avunmak için oku
Ama ne oku?
BABIÂLİDE:
Şu vitrin camına bak
Büyük harfler yan yana
Bağırıyor her yana:
«ŞAHESER BİZDE!»
Edgardan tercüme
Bir kitap otuz beşe
(Yılmaz Ali kodeste)
(Ellerinde kelepçe)
Aman da aman
Bir tuhaf zaman
VE GAYRİ İHTİYARİ
E L A M A N N N N N N

B. ÖNSEL

Eski (AYDEDE) den
Hâtıralar

Eski Aydede çıktığı zaman VI. ıncı Mehmet başkâtibi vasıtasile gazete sahibine haber ve iki yüz lira abone bedeli yollamıştı:

— Ceridelerı pek hoş, pek güzel ama başlığında minare ve cevamii şerife resimleri bulunması hissiyatı diniyeyi rencide edecek mahiyettedir. Tebdili cihetine gidilse iyi olur.

Bu irade ve arzuya rağmen başlık değiştirilmedi.

★

Sadrazam ve Dahiliye Nazırı Ali Rıza Paşa bir gün sansür memurlarına emir verdi:

— (Aydede)ye girecek açık saçık müslüman kadın resimlerini koymayınız Çarşaflar pek kısa ve bacaklar meydanda tasvir olunuyor. Tenbih ediniz, etekleri uzun tutsunlar.

Bu emre ancak bir kaç nüsha riayet mecburiyetinde kalındı. Bereket kabine değişmişti.

26 Sene Önce

1922 yılında (Aydede)de hangi muharrirlerin imzaları vardı?

İlk nüshadan itibaren neşirleri sırasile:

Orhan Seyfi — Halil Nihad — Fazıl Ahmet — Mehmet Sadık — Abdülbaki Fevzi — Yusuf Ziya — Selâmi İzzet — Ercümend Ekrem — Rıza Tevfik — Reşat Nuri — Ali Haydar — Mehmet Sıdkı — Güzide Sabri — Fahrünnisa Fahrettin — Kemaleddin — Osman Cemal — Enis Behiç — İdris Sabih.

Ayrıca müstear imzalar:

Aydede ve Kirpi: Refik Halid Karay — Anber: Osman Cemal Kaygılı — Kanber: Yusuf Ziya Ortaç — Fiske: Orhan Seyfi Orhon — Kumru: Selâmi İzzet Sedes.

Karikatürlerdeki imzalar:

Cem — Rıfkı — Münif Fehim — Fahreddin — Mehmet İzzeddin — Ramiz — Zeki Cemal — Salâhaddin — Hakkı — Muhiddin — Haydar Şevket — Kâzım İsmail — M. Kemal — Ratip Tahir — Mazhar — Hüsameddin — Rasim — Fikret — Fahrünnisa.

(Bu imzalardan bir kısmı resim sanatının muhtelif kollarında şöhret yapmışlar, bir kısmı da Kâzım İsmail Gürkan ve Muhiddin Etingü gibi tıp ve teknik fakültelerde profesörlük mevkiine erişmişlerdir.)

Devlet Tahvillerinizin gelirini
yüzde bir
arttırabilirsiniz.
Bu da
Bankamızın rağbet gören
hizmetlerinden biridir
Bankamıza
vâdeli olarak yatıracağınız Devlet
tahvilleriniz için
muhafaza ücreti ödemezsiniz
Bankamız
ücret almaksızın
kupon bedelini hesabınıza geçirir.
üstelik
tahvillerinizin gelirini
% 1
arttırır.
broşür isteyiniz.
YAPI ve KREDİ BANKASI

Sabahları gazetenizi evinize getiren
müvezzie bir
(AYDEDE)
Bırakmasını da tenbih edebilirsiniz.

Yıldızlar Serisi Numara: 1

KISA HİKÂYE

FENER

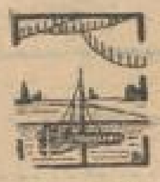

Sürmeneli Temel Reis «Allaha emanet» adındaki motörü ile Giresundan fındık yüklü olarak İstanbula gelmek üzere Karadenize açılmıştı. Dümeni kendi tutuyordu. Motörün rotasını kollamak vazifesini de otuz yıldanberi yanında çalışan oğlu Osman'a havale etmişti.

Ufacık teknede böylece iki kişi idiler Ne çıkar? Dünyaya gözlerini açtıklarından itibaren ömürleri hem de Karadenizde geçen pişkin gemicilerin bir takayı idare edebilmeleri için fazla kalabalığa hacet mi var?

Hava güzel denizin yüzü çarşaf gibi idi. «Allaha emanet» keyifle sulara yaslanmış süzülerek gidiyordu.

Temel Reis kıç güvertede bağdaşını kurmuş, dümenin yekesini koltuğunun altına almış böyle günde karada ömür geçirenlerin haline acıyordu.

Taka böylece bir kaç millik yol aldıktan sonra, akşama doğru suyun yüzü birdenbire kırışmağa, hava berraklığını kaybetmeğe başladı. Ortalığı önce hafif hafif tülliyen sis, gittikçe koyulaşarak, göz gözü görmez oldu.

Temel Reis, ömründe bu kadar koyu ve cerbat duman görmemişti. Ayağa kalktı. Kıble, yıldız, keşişleme.. Her yanı nazarlarile yokladı, sisin yakında ayrılacağını haber verecek bir alâmet aradı. Ne mümkün? Değil gök yüzünde bir gedik, takanın pruvasını görmek kabil değildi.

Reis boyuna küfür savuruyordu. Hakkı da vardı. ya! İlâhi ne olurdu, gündüzden, iskeleden kalkmazdan önce böyle bir duman basacağını belirten en küçük bir alâmet sezmiş olsaydı da yerinden kıpırdamasaydı. Halbuki sabahleyin hava öylesine berraktı ki kıyıdan gitmeğe bile lüzum görmiyerek açık denize varmıştı.

Hay aksi şeytan! Lâkin ne edersin? Deniz bu.. Hava bu!.. Havaya, denize, karıya güvenen öbür dünyada cennete hasret kalır, bu dünyada ise kendine güldürürmüş derler.

Bununla beraber Temel Reis, soğuk kanlılığını muhafaza ediyor, tedbir alıyordu. Karşısında, ellerini uğuşturarak, şaşkın şaşkın duran Osman'a emretti:

— Oğlum, Osman! ha, durma burada. Başa git ta teknenin önünü kolla. He mu?

Osman, fındık çuvallarının üstünden seke seke baş tarafa gitti. Orada, kendisine vaktile bir ecnebi gemi tayfasının hediye ettiği kocaman pipoyu çıkardı, doldurdu, ateşledi ve dalgın dalgın denize bakarak içmeğe koyuldu.

Gözlerini dört açarak etrafı durmadan iskandil eden Temel Reisin içini kurt yiyordu. Karadenizin bu noktası tekin olmadığı gibi, Trabzona, Rizeye, Batuma işliyen vapurların yolu üzerinde bulunuyordu. Her an ya bunlardan birile çarpışmak, yahut da sahile sürüklenip kayalarda parçalanmak tehlikesi vardı.

Ansızın reisin gözleri parladı. Allaha emanetin tam pruvası istikametinde ve pek de yakında bir ışık fackelmişti.

— Hay Allah lâyuğuni versün! Bu fener de neriya çıktı? Otuz yıldır varup keleeyum, buni sefte köreyum da!

Böyle söylenmekle beraber motörü durdurdu; dümene sarıldı. Vakit kaybetmeğe gelmezdi. Fener kıyıyı yâni kayalıkları işaret ediyordu. Demek ki, farkında olmadan kenara sokulmuşlardı. Temel Reis seslendi:

- Ulan Osman!

— Buyur!

— Başı kollay musun?

— Kollayum, reiz!

— Nesini kollaysun, pakur kasaiu Körmeyu musun feneru?

— Hangi feneru?

— Daha oraya, o nedar. Ha, közlerun kör ola!

Reis divaneye dönmüştü. Dümene olanca kuvvetile asıldı; başı açtı ve motöre yol verdi. Taka denizin üstünde bir topaç gibi dönüyor fakat bilinmek hangi şeytanın oyunu ile feneri daima karşısında görüyordu. Ne sancak, ne iskele, ne ileri, ne geri! siz olun da çıldırmayın!

Sıyrılmak bilmiyen sisin ciğerlere işliyen rutubeti elvermiyormuş gibi, vücudunun bütün mesamatından sızan soğuk ter Temel Reisin gömleğini sırsıklam etmişti. Muttasıl dümen kırıyor, sonra keskin bakışlarile bir de ilerisini iskandil ediyordu ki menhus fener hâlâ orada!

Osmanın soğuk kanlılığına da diyecek yoktu doğrusu Evvelâ onun telâşlanması gerekirken, herif oralı bile değildi.

Bütün gece (Allaha emanet) yüz kulaç mesafe dahilinde, fenerle karşı karşıya, sisler içerisinde daireler çizip durdu.

Bütün gece, kıç güvertede Sürmeneli Temel Reis salâvat getirerek dümen kırdı.

Kızgın sabah güneşinin ilk huzmeleri sisin içine muslinden eteklerini sıyırıp da göz gözü görmeğe başlayınca Temel Reis kendini başa attı ve kırk yıllık arkadaşı Osmanı yere yatırarak, pastırmasını çıkarıncaya kadar tepeledi. Zira geceden beri aklını başından alan esrarengiz fenerin, hâlâ Osmanın dişleri arasında takılı duran piponun ateşinden başka bir şey olmadığını ancak şimdi farketmişti.

Ercümend E. TALU

Olmaz olmaz deme...

Bahar cilvesi

Mevsimlerin en lâtifi ilkbahardır amma, İstanbulun ilkbaharı, kış mevsiminin cilvelenecek devamından ibarettir.

İşte, sözüm ona ilkbahardayız. Cemreleri, Mart Dokuzlarını, April beşlerini, Attöküş (Şitteisevir), Leylek, Çaylak, Kırlangıç ve daha bir sürü hayvanat isimleriyle başımıza musallat olan sayılı fırtınaları geçirdik ve güya bahara kavuştuk. Takvimlerin rivayetine göre lâtif meltemler esecek, ikindi çağlarında arasıra gökyüzü tüllenecek, şakacıktan hiddetlenip gürleyecek; sürekli yağmurlar sokakların tozlarını, hemşehrilerin sinirlerini yatıştıracak ve sonra güneş yaşmağını açıp tatlı tatlı yüzümüze gülümseyecek, gönlümüze neşe dolduracak.

Evet, takvimler böyle rivayet ederler amma nerede o ilkbahar?

Sabahleyin evden çıkarken pardesümün göğsünü iliklemeğe lüzum görmüyorum. Tramvay beklerken göğsümü kavuşturduğum gibi yakamı da kaldırıp boynumu içeriye çekiyorum. Öğle vakti ceket bile ağır gelir gibi oluyor. Bazan hafifçe ter de basıyor. İkindiye doğru içimde ürpermeler beliriyor. Akşam üzeri medet Allah! Boynuma yün atkı dolamadığıma, kalın paltomu giymediğime pişman oluyorum. Sabahtan akşama kadar rüzgârlar köşe kapmaca oynuyor, biz de ortalarında ebe gibi fırıl fırıl dönüyoruz. Lodosun ardından poyraz çıkıyor. Eyvah, Karayele çevirdi. İşte Gündoğrusu. Yavaş yavaş Keşişlemeye dönüyor. A a, şimdi de Yıldız poyrazı başladı.

Gemi kaptanı olmadığım için Allaha şükürler ediyorum. Ya barometre olsaydım? Şu karmakarışık rüzgârlar içinde vazifemi şaşırırdım, sahibim de yere çaldığı gibi paramparça ederdi beni.

Çok şükür, gemi kaptanı da, barometre de olmadım amma üzerinize âfiyet, nevazil oldum. Nevazil de değil, grip. Hem de kırıp geçiren cinsinden. Başım, aşevi kazanı gibi fıkır fıkır kaynıyor, buğular, desturun burnumdan mütemadiyen sızıyor. Genzimde avuçlar dolusu karıncalar kaynaşıyor.. Göğsüm yırtık kalaycı körüğüne döndü. Hançerem beylik motörden farksız; kâh egzosu tıkanıyor, kâh gaz patlatıyor. Ağzımda tad yok; dilim, İstanbulun çimensiz gezi toprakları gibi yarık yarık. Mideme de ne oldu, bilmem ki.. Nâzenin kesildi başpa! Daha düne kadar arpa ekmeğini çatır çatır öğütürken şimdi sandviç francalasına karşı yetişemediğin ciğere pis diyen kedi cilvesi yapıyor. Başdönmesi, göz seyirmesi, kulak uğultusu, boğaz gıdıklanması, burun sulanması, belağrısı, mafsal sızısı, adale sonklaması, ürperme, pirelenme - hamdolsun, henüz bitlenmedik - kırıklık, dökükklük, halsizlik, takatsizlik, iştahsızlık... Elhasılı kelâm, ben acayip bir şey oldum vesselâââm.

Derdini söylemiyen, derman bulamaz derler. Ben de, lâf olsun kabilinden hatır soran dostlara, dert yanmak istiyorum, fakat sağolsunlar, ağız açtırmıyorlar ki..

— Biraz nezle...

Derken lâfımı ağzıma tıkayıveriyorlar, tavsiye sağanaklarına boğuyorlar insanı:

— Ayaklarını sıcak tut.

— Paltosuz çıkma.

— Sırtına şişe çektir, terementiyot sürdür.

— Sürülen ilâçlara kulak asma, tedaviyi içeriden yap. Bir bardak ıhlamura bir kadeh konyak koy, iç, üzerine de bir aspirin al.

— Kaynamış nişasta öksürüğe birebirdir, ciğerleri gevşetir.

— Aspirin çarpıntı yapar. Gripin al.

Daha neler saymıyorlar ki! Nevrosin, Fenasetin, Veramon, Sibazol, Ribyazol, Diyazinol, Ürtaseptil, Beltergal, Optalidon... Aman Yarabbi, aklım sana emanet! İki lokma yemeği bile kabul etmiyen mideme şu bir sürü solleri, sinolleri nasıl dolduraymı, a dostlar? Kimya lâboratuarı mı bu?

— İlâca milâca boş ver. Sırtına yün fanilâ giyin, boynuna kaşkol sar. Bu hastalığın müddeti muayyendir. Kendine dikkat edersen, müddeti dolunca hastalığın kalmaz.

Diyenler de var. Hani: "İyi olunca geçer" kabilinden bir teselli!

Dostlar söylüyorlar da ben dediklerini yapıyor muyum sanki? Ne münasebet? Hangi birini yapayım, a efendim? Masal gibi dinliyorum, dudak büküp geçiyorum.

Benzetmek gibi olmasın amma, şu hal neye benziyor, bilir misiniz?. Hâşâ, sümme hâşâ ben Hükûmet, dostlarım da İstanbul gazeteleri. Onlar ağızlarına geleni söylüyorlar, ben bildiğimden şaşmıyorum; kör topal gidiyoruz işte.

Allah encamımızı hayır, dostları da nevazil vesaire gibi bahar cilvelerinden masun eylesin, âmin!

Cemal REFİK

Okuyucularımızın dikkatine

Gazetemiz nüshalarını koleksiyon yapmak üzere muhafaza etmeniz kendi menfaatiniz icabındandır

Eski (AYDEDE) koleksiyonları şimdi güç elde edilir birer meta'dır

Birkaç Atasözü:

(Eşek üzerine)

- ★ Eşeğe rakı içirmişler, çulunu bahşiş vermiş.
- ★ Eşeğin her yorulduğu yere han yapılamaz.
- ★ Eşeğin kendi gönlüne kalsa bir demet maydanozu taşımaz.
- ★ Üç kuruşluk eşeğin beş paralık semeri olur.
- ★ İşliyen eşeğin boynu boncuklu olur.
- ★ Kesme eşeğin kuyruğunu; kimi uzun der, kimi kısa!
- ★ Komşunun eşeğini iki iste ki Allah sana bir versin.
- ★ Yük altında eşek kalır.

TÜRK TİCARET BANKASI

(TESİS TARİHİ: 1914)

FAİZLERİ HER AY ÖDENEN

KUPONLU VADELİ MEVDUATA

Senede 15.000 Lira İkramiye

10 HAZİRAN ÇEKİLİŞİNDE

Bir tane	3.000 Lira
» »	1.000 »
Dört	500 »
15 »	100 »

31 MAYISA kadar hesap açtıranlar bu çekilişe iştirak eder.

BİR YIL VADELİLERE % 5 FAİZ

İKİ YIL VADELİLERE % 6 FAİZ

Ayrıca pul masrafı alınmaz.

(Muammer Karaca) operetinin sanatkârları

Birbirine bağlı olanlar

Erkek: Kadına bağlı
Kadın: Erkeğe bağlı
Ali Muhiddin: Şekere bağlı
Polis: Zuhurata bağlı
Memur: Bakkala bağlı
Nefes alma: Masrafa bağlı
Ekmek: Arpaya bağlı
Şehir bandosu: Cenazeye bağlı
Neşe: Rakıya bağlı
Eşek: Operaya bağlı
Rusya: Berline bağlı
Berlin: Amerikaya bağlı
İnsan: Allaha bağlı

Yanlışlık neresinde ?

— Dolmabahçeden Maçkaya çıkan yokuş, şimdiki güzel hâle sokulmadan önce hakikaten pek dikti. Tevekkeli buraya (Bayıldım yokuşu) ismini vermemişler! Tırmananlar baygın düşerdi.

— Yanılıyorsunuz o yokuşa bu isim dik olduğu için verilmemiştir. O adı almasının sebebi...

YANLIŞLIK NERESİNDE?

Bulamazsanız gelecek nüshamızda cevabını okursunuz.

Avrupa diye yanıyoruz

Giyinmeğe çok meraklı idi. Gösterişe de. O gün terziden aldığı yeni kostümü ile Lebona gitti. İçeriye muzaffer bir eda ile girmişti. Fakat birdenbire irkildi. Masalardan birinde, üstündeki kostümün aynını giyinmiş bir ahbabı oturuyordu. Sordu:

— Arkanızdaki kumaşı nereden aldınız?
— «İpekiş» ten.
— Kaça?
— Metresi 25 lira.
— A... Ayni kumaşı bana Avrupa kuponu diye yutturmuşlar. Tam 208 lira verdim.

Nikâh Dairelerinde

Sevim Hanımın nikâhı

I

Otomobilin kapısı açıldı, kaldırımın kenarına siyah bir şapka düştü. Onun ardından, kırçıl saçları dağınık, ensesi katmerli bir baş uzandı. İçeriden bir kadın sesi:

— Aman, dikkat et, Abdülkadir Bey! Ceketin bir tarafa takılıp yırtılmasın.

Abdülkadir Bey oflaya puflaya bin müşkülâtla otomobilden çıktı. Sarkık gerdanlı, göz avurtlu, sinekkaydı tıraşlı, çiçbozuğu abLak yüzündeki pudra bulaşıkları karşıdan göze çarpıyor. Boynu, geniş omuzlarının arasına gömülmüş. Gövde yusyuvarlak, karın kubbeli, göbek dizlere doğru sarkmış, bacaklar kısacık.

Elbisesi düz siyah, gömleği toz pembe, düğümü gevşeyip sola kaymış boyunbağı sarılı lâcivertli, açık kahverengi iskarpinleri bir çift sandal yavrusu. Yarıresmî ve şık giyinmiş Abdülkadir Bey. Giyinir elbette. Nikâh dairesine pijama ile gidecek değil ya!

Kaldırıma inince dağınık saçlarını avuçlariyle düzelterek telâşlı telâşlı etrafa bakındı, rüzgârın önü sıra sürüklenen şapkasının ardından koşmağa başladı. Koşuyor mu, yuvarlanıyor mu, belli değil. Bir aralık yaklaştı, eğildi, elini uzatırken sert bir rüzgâr darbesi şapkayı tekrar fırlattı. Abdülkadir Bey, sokakta yavaş yavaş güvercine yaklaşıp kuyruğunu yakalıyacağı sırada havalanıverince ardından melûl mahzun bakakalan bir afacan küskünlüğüyle gözlerini şapkaya dikti ve yine koşmağa başladı. Şapka arasıra duraklıyor, Abdülkadir Bey yaklaşıp eğiliyor, rüzgâr tekrar üfleyip sürüklüyor.

Yuvarlanır gibi koşmalar, mütemadiyen eğilip doğrulmalar Abdülkadir Beyin canına tak dedi, yine bir duraklamasında ayağını kaldırıp hiddetle bastı. Fakat muzip rüzgâr, şapkayı bu şiddetli tekmenin altından da kurtarıp bir az daha sürükledi, üç beş adım ileride kaldırımın kenarını süpüren çöpçünün saplı farasının önüne attı. Abdülkadir Bey haykırıyor:

— Tut, oğlum! Yakala şunu!

Dalgın çöpçü, bir süpürge darbesiyle şapkayı dertop edip farasın içine tıkıverdi. Abdülkadir Bey devrik kapaklı iri gözlerini belertecek çöpçünün karşısına dikildi:

— Kör müsün, be herif?

— Kör sensin. Ben sana nettim ki ağzımı boziyon?

Homurdanarak çöpçünün elinden farası çekti, kaldırımın kenarına vurdu, süprüntüler arasından düşen şapkasını aldı. Sallıyor, silkeliyor, sağ eliyle savurup sol avucunun içine çarpıyor, külâh gibi sol yumruğuna geçirip ceketinin sağ kolu ile fırçalıyor ve homurdanıyor:

— Hayırdır inşallah kırk liralık şapka berbat oldu. İki gün beri temiz temiz giysem yüreğim yanmazdı.

Otomobilin yanına geldi, başını içeriye uzattı.

— Sen daha oturuyor musun Sevim Hanım?

— Beni burada bırakıp da nereye gittin ayol?

Tozlu şapkayı parmaklarının ucile tutup uzattı:

— Bunun peşinde koşuyorum. Baksana, kırk liralık şapka ne hale geldi! Çöp tenekesinin içinde yakaladım.

Tekrar geriye çekildi, koyacak bir yer arar gibi etrafa bakındıktan sonra iki elile şapkanın kenarlarından tutup kafasına geçirdi.

Sevim Hanım da otomobilden çıktı. İnce, uzun boylu, sarı saçlı, yeşil gözlü, narin, körpe, güzel bir Havva kızı. O da şık giyinmiş ve giydiğini yakıştırmış. Süslü, cicibici, cıtıpıtı, şirin, sevimli bir kız. Fakat yüzü hiç gülmüyor. Asık suratlı, hoyrat bir şey sanmayın ha!.. Hasa! gülmemek ne kadar yaraşıyor Sevim Hanıma. Yüzü gülmüyor ama gözlerinin içi gülümsüyor.

Kenara çekildi, omuzunda asılı çantasından mini mini aynasını çıkardı, yüzünün tuvaletini gözden geçirdikten sonra Abdülkadir Beye döndü:

— Geç kaldık. Bir de senin traşın uzun sürdü, burada şapka ile uğraştın, düvetlilerimizi beklettin, ayıp oldu.

Abdülkadir Bey omuz silkti:

— Aldırma öyle şeylere. Şapkayı sokakta bırakacak değildim ya. Kırk tane lira saydım ben ona.

Sevim Hanım önde keklik gibi sekerek, Abdülkadir Bey arkada fıçı gibi yuvarlanarak evlenme dairesinin kapısından içeriye girdiler.

Haaa, az kaldı unutuyordum. Sevim Hanımın yaşını da merak edersiniz tabii. B diyeyim yirmi sekiz, siz deyiniz, ne derseniz deyiniz işte, a canım! Görünüşte Abdülkadir Beyle aralarında ferah ferah yirmi yıllık doğum arası var.

Farkındayım, şimdi de; bu güzel, şirin, narin Sevim Hanım nasıl olmuş da şu fıçı gövdeli, kırçıl saçlı Abdülkadir Beyle evlenmeyi kabul etmiş, diye meraka düştünüz.

Peşin söyliyeyim ki, bu Sevim Hanımın ilk nikâhı, fakat Abdülkadir Beyin ilk göz ağrısı değil. Bayan Sevimin başka maceraları da var. Bundan beş yıl evvel şiddetli bir aşk macerası geçirmiş. Şevket beyle sevişmişler, evlenmeğe karar vermişler, fakat nişan merasiminde Sevim Hanım caymış, sevgilisini reddetmiş. Sebebi de bir demet gül.

Güllü maceranın tafsilâtını da (Ay dede) nin gelecek nüshasında okuyacaksınız.

Ce. Re.

Bütün kadınları alâkalandıran
Türkiyenin en büyük, en zengin
Pratik bilgi öğreten
Kadın Gazetesi

HANIMELİ

Moda — Model — El ve yün işleri — Biçki ve dikiş dersleri
Yapma çiçek usulleri — Eskilerden yeni yapmak — Roman — Hikâye — Fıkra — Sinema — Karikatür. V. S.
Ayrıca pafta ilâvesi vardır.
40 SAYFA — 50 KURUŞ
İstanbul TAN Matbaası — Tel. 24310

Yalnız çocukların değil, büyüklerin dahi baş vurdukları kitap

Çocuk Ansiklopedisi

2 büyük cilt — 1440 Sayfa — 1783 resim — 218 Mevzu — 30 Cüz.
Fiyatı 15 Liradır.
İstanbul TAN Matbaası — Tel. 24310

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	7,5	Lira
»	Memleket dışı	12	»
1 Senelik	Memleket içi	14	»
»	Memleket dışı	21.	»

Ağlar gidersin!

Emeğin gitmesin istersen yele
İşinde sinsi ol, etme velvele;
Her şeye eyvallah deyiver hele,
Gününü sağlama bağlar gidersin!

Gözünün birini yalandan kapat.
Görmezlikten gel de herkesi atlat;
Hiç zahmet çekmeden hem rahat rahat
Kısmet palasını zağlar gidersin!

Sürüden ayrılma sakın birader.
Fırkaya girenler fırkaya girer;
Ben gibi hayale dalarsan eğer
Eyvahlar çeker de çağlar gidersin!

İğreti verildi sana bu kalıp;
Eli boş göçersen olmaz mı ayıp
Beş arşın kefeni sırtına alıp
Doğduğun gün gibi ağlar gidersin!.

Hüseyin RİFAT

Frenk tuhaflıkları

Karaciğer Korkusu

Onu ölüme mahkûm ettiler; nihayet hüküm kat'iyet kesbetti, idam günü geldi. Sabahın alaca karanlığında tatlı uykusundan uyandırdılar.

— Metin ol!

Dediler. O sakin tavırla giyindi; savcının verdiği sigarayı aldı.

Fransada idam mahkûmlarına cesaretlerini arttırmak için bir kadeh rom vermek de âdettir, bilirsiniz. Gardiyan kadehi doldurdu, nezaketle uzattı. O, reddetti:

— Mersi, içemem.

— Neden?

— Karaciğerime dokunur. Hekim menetmişti!

(Muammer Karaca) operetinin dans ve bale takımı

DEKORASYON
Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 533
Telefon: 40345

AYDEDE

CUMARTESİ, ÇARŞAMBA GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ HOŞSOHBET GAZETE

DEKORASYON
Beyoğlu İstiklâl caddesi No. 533
Telefon: 40345

Türk folkloru

Birkaç mani:

Uraklar seçilmiyor
Gönüldür, geçilmiyor
Gönül bir top ibrişim
Dolaşmış açılmıyor.

★

Şu Bırşıda kız gezer
Ahu gibi göz süzer
Söylerken bülbül olur
Sümbül gibi saç çözer.

★

Sarı yazma başında
Kalem oynar kaşında
Benim bir yârim vardır
On üç, on dört yaşında

Muhavereler:

— Yahu, içtiğim şu son kadeh yok mu beni büsbütün sersem etti.

— Öyle ise ihtiyaten para cüzdanını bana ver.

— Yoo! Daha o derece sersemleşmedim!

★

— Şu adam da daima milyonlardan dem vurur.

— O kadar mı zengin?

— Hayır, canım... Bakteriyoloğdur!

★

— Bir limon ile demir karyola arasındaki fark nedir?

— Bilemem.

— Karyolanı sıkmağa çalış, anlarsın!

TEBRİK

Memleketimizin en büyük ve değerli gazetelerinden (Cumhuriyet), 25 yaşına basmıştır. Samimi tebriklerimizi bildiririz.

TEŞEKKÜR

İntişarımızdan önce hakkımızda pek iltifatlı bir yazı yazan kıymetli meslekdaşımız (Kör Kadı)ya minnetle teşekkürlerimizi sunarız.

Ampule ihtiyacınız varsa

bu marka üzerinde ısrar ediniz

GENERAL ELECTRIC

Malihülyalar İmparatorluğu «Travaso»dan

Dükkân sahibi — (Erkek müşteriye) Bize her çeşit müşteri gelir. Şu kadın da ne zaman yeni bir ruj alsa çırağın yüzünde tecrübesini yapar.

Satıcı — Bu yol muşambalarının desenleri pek pratiktir. Ayak izlerini silmeseniz de farkettirmez.

Muhtelif teşekküllerin ve şahısların faaliyeti

Şehir Tiyatrosu	:	(Kaş yapayım derken)
Belediye	:	İmar yapayım derken
Şoförler Cemiyeti	:	Yürüteyim derken
Kulüpler	:	Maç yapayım derken
Ofis	:	İstok yapayım derken
Kenan Öner	:	Bir şeyler yapayım derken
Şehir Meclisi	:	Kahveleri içelim derken
Vali	:	Karar alındı derken
Polis	:	Mâni olalım derken
Halk	:	(Göz çıkarmıyalım.)

NEFİS - EKSTRA EKSTRA
Toptan satış: Hasan Dersan
Yağ İskelesi, Yoğurtçu sokak

Bir ev sahibi olmak her yurddaş için bir gayedir.

—o—

TÜRKİYE İŞ BANKASI

—o—

Bu arzunuza ulaşmanız için size imkân sağlamıştır.

Bundan faydalanınız!

Türkiye İş Bankasında tasarruf hesabınız yoksa derhal bir hesap açtırınız.

—o—

Yılda dört defa ikramiye çekilişi.
Her çekilişte: 1 EV, 1 ARSA ve dolgun para ikramiyeleri..

Fikir Kırıntıları

★ Kadını çiçeğe benzetmek yanlıştır. Çiçek zamanı gelince solar. Kadın ise altmışında bile çiçek olmak sevdasındadır.

★ Geçkin âşıklar, marpucu patlak nargile gibidir. Ne kadar nefes tüketseler fokurdamaz.

★ "Bir dirhem et bin ayıp örter" derler. Bu hayat pahalılığında semizlik, vurgunculuk remzidir. Ayıbı meydana koyar.

★ Damlaya damlaya değil, şarıldaya şarıldaya göl olur.

★ Kötülük bir kızıl gömlektir amma, şimdi ne yenden, ne yakadan çıkıyor. Kombinezonun yakası ve yeni yoktur.

★ Otomobil = İş adamına nakil vasıtası, zevk ehline köşe safası!

Gelecek nüshamızda:

Fener - Galatasaray Portreleri

Resim sergisinde:

Bir erkek (Bahar) isimli bir tablonun karşısında hayran hayran seyre dalıp kalır. Bu tablo, elbisesi sadece bir kaç incir yaprağından ibaret, çıplak bir kız tasviridir. Erkeğin yanında bulunan zevcesi kinayeli bir tarzda sorar:

— Mıhlandın kaldın. Ne bekliyorsun?

— Sonbaharı!

Merhum Osman Cemal Kaygılı

(AYDEDE)nin ilk daimi muharriri Osman Cemal Kaygılı'yı, yeniden intişara başladığımız bugün rahmetle, hürmetle anmayı bir vazife biliriz. Yukarıdaki karikatür, yine gazetemizin ilk daimi karikatüristi yüksek sanatkâr merhum Rifki'nin eseridir. (AYDEDE)de çıkmıştı.

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden: İ. TAYŞİLİ
İdare yeri: Ankara Caddesi 98/2 İstanbul
Dizildiği Yer:
Murat KERMAN Mürettiphanesi
Basıldığı Yer: TAN Matbaası